

Zadanie egzaminacyjne

Hurtownia „ELIZA” sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu zajmuje się obrotem artykułami gospodarstwa domowego. Jednostka jest podatnikiem podatku VAT.

W marcu 2009 roku w hurtowni miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze:

- 03.03.09 r. zakupiono w Zakładach Produkcyjnych „FELIKS” pralki „ORION” i suszarki „EKO” – Załącznik 7,
- 04.03.09 r. przyjęto do magazynu zakupione pralki i suszarki po rzeczywistej cenie zakupu w ilości zgodnej z dowodem zakupu,
- 11.03.09 r. sprzedano dla Przedsiębiorstwa Usługowego „FRANIA”:
  - 40 pralek „ORION”,
  - 40 suszarek „EKO”,
- 11.03.09 r. wydano z magazynu sprzedane pralki i suszarki po rzeczywistej cenie zakupu,
- 17.03.09 r. wystawiono polecenie przelewu w celu uregulowania zobowiązania wobec Zakładów Produkcyjnych „FELIKS”,
- 31.03.09 r. otrzymano wyciąg bankowy – Załącznik 8.

Opracuj projekt realizacji prac obejmujących sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania Hurtowni „ELIZA”, ewidencję operacji gospodarczych z marca 2009 r. oraz analizę bieżącej płynności finansowej w latach 2007 - 2008. Sporządź dokumenty i ewidencję operacji gospodarczych oraz przeprowadź analizę bieżącej płynności finansowej.

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

1. Tytuł pracy egzaminacyjnej.
2. Założenia wynikające z treści zadania oraz załączonej dokumentacji.
3. Wykaz prac związanych ze sporządzeniem dokumentów dotyczących funkcjonowania Hurtowni „ELIZA” w marcu 2009 r.
4. Wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych w marcu 2009 r. na kontach księgi głównej.
5. Wykaz operacji gospodarczych wraz z dowodami stanowiącymi podstawę księgowania dotyczących zdarzeń gospodarczych z marca 2009 r. ujętych w tabeli dekretacyjnej.
6. Wykaz prac związanych z analizą bieżącej płynności finansowej w Hurtowni „ELIZA” w latach 2007 – 2008.
7. Komplet sporządzonych dokumentów dotyczących zdarzeń gospodarczych z marca 2009 r.
8. Sporządzoną ewidencję operacji gospodarczych w marcu 2009 r. na kontach księgi głównej.
9. Sporządzoną analizę bieżącej płynności finansowej w Hurtowni „ELIZA” w latach 2007 – 2008.

Do wykonania zadania wykorzystaj:

1. Dane identyfikacyjne Hurtowni „ELIZA” – Załącznik 1
2. Dane identyfikacyjne odbiorcy – Załącznik 2
3. Wykaz wybranych kont księgi głównej – Załącznik 3
4. Informacje dodatkowe dotyczące działalności Hurtowni „ELIZA” – Załącznik 4
5. Wybrane stany początkowe kont na dzień 01.03.2009 r. – Załącznik 5
6. Wybrane pozycje z bilansu z lat 2007 – 2008 – Załącznik 6
7. Fakturę VAT wystawioną przez Zakłady Produkcyjne „FELIKS” – Załącznik 7
8. Wyciąg bankowy Hurtowni „ELIZA” – Załącznik 8
9. Wykaz wybranych wskaźników – Załącznik 9

Druki do sporządzenia dokumentacji zamieszczone są w KARCIE PRACY EGZAMINACYJNEJ.

Czas przeznaczony na wykonanie pracy egzaminacyjnej wynosi 240 minut.

Załącznik 1**Dane identyfikacyjne Hurtowni „ELIZA”**

Hurtownia „ELIZA” sp. z o.o.

50 – 600 Wrocław, ul. Polna 50, województwo dolnośląskie

NIP: 899 – 30 – 30 – 400, REGON: 933015612

Nr konta: 09 1930 1073 3211 0241 2200 0001

PEKAO S.A.

Załącznik 2**Dane identyfikacyjne odbiorcy**

Przedsiębiorstwo Usługowe „FRANIA” sp. z o.o.

50 – 307 Wrocław, ul. Barska 40, województwo dolnośląskie

NIP: 895 – 17 – 63 – 204, REGON: 971234560

Nr konta: 40 1930 1073 2014 1400 0419 0001

Bank Gospodarstwa Krajowego

Osobą upoważnioną do odbioru faktury VAT i towarów z magazynu jest Karol Tołpiński.

Załącznik 3**Wykaz wybranych kont księgi głównej****Zespół 1**

131 Rachunek bieżący
138 Kredyty bankowe

Zespół 2

201 Rozrachunki z odbiorcami
202 Rozrachunki z dostawcami
223 VAT naliczony
224 VAT należny

Zespół 3

301 Rozliczenie zakupu
310 Materiały
330 Towary

Zespół 4

401 Zużycie materiałów i energii
402 Usługi obce

Zespół 7

730 Przychody ze sprzedaży towarów
731 Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu
750 Przychody finansowe
751 Koszty finansowe

Zespół 8

801 Kapitał zakładowy

Załącznik 4**Informacje dodatkowe dotyczące działalności Hurtowni „ELIZA”**

- Według zakładowego planu kont ewidencja operacji gospodarczych prowadzona jest na kontach księgi głównej.
- Do ewidencji obrotu towarowego hurtownia stosuje rzeczywiste ceny zakupu netto.
- Marża hurtowa wynosi 50% ceny zakupu netto.
- Sprzedaż towarów opodatkowana jest podstawową stawką podatku VAT.
- Odbiorcy płacą należności przelewem w terminie 21 dni.
- Osobą upoważnioną do sporządzania (wystawiania) i podpisywania dokumentów jest Stefan Bąk, do odbioru i zatwierdzenia Jan Koc.
- Numeracja dokumentów prowadzona jest odrębnie w ramach grup rodzajowych, w każdym miesiącu od początku, ze wskazaniem miesiąca i roku, np. 01/03/2009 (nr, m-c, rok).

Załącznik 5**Wybrane stany początkowe kont na dzień 01.03.2009 r.**

131 Rachunek bieżący	180 000,00
330 Towary	25 000,00
w tym:	
• pralki „ORION” 10 szt. po 1 300 zł/szt.	
• suszarki „EKO” 12 szt. po 1 000 zł/szt.	
801 Kapitał zakładowy	85 000,00
138 Kredyt bankowy	50 000,00

Załącznik 6**Wybrane pozycje z bilansu z lat 2007 – 2008**

AKTYWA	Stan na dzień 31.12.2007 r.	Stan na dzień 31.12.2008 r.	PASYWA	Stan na dzień 31.12.2007 r.	Stan na dzień 31.12.2008 r.
A. Aktywa trwałe	48 800,00	45 000,00	A. Kapitał własny	70 000,00	85 000,00
B. Aktywa obrotowe	186 200,00	235 000,00	B. Zobowiązania w tym zobowiązania bieżące	165 000,00 152 800,00	195 000,00 115 000,00
Aktywa razem	235 000,00	280 000,00	Pasywa razem	235 000,00	280 000,00

Załącznik 7

Faktura VAT wystawiona przez Zakłady Produkcyjne „FELIKS”

FAKTURA VAT Nr 29/03/09		Wrocław, dnia 03.03.09 r.				ORYGINAŁ/ KOPIA*							
		Data sprzedaży, wykonania usługi, wpłaty zaliczki: 03.03.09 r.				Środek transportu: własny							
Sprzedawca: Zakłady Produkcyjne „FELIKS” sp. z o.o. ul. Opolska 33 50-500 Wrocław NIP: 895-18-40-200 REGON: 933016613 Nr konta: 97 1930 1073 2014 1400 0606 0002 BGŻ S.A.					Nabywca: Hurtownia „ELIZA” sp. z o.o. ul. Polna 50 50-600 Wrocław NIP: 899-30-30-400 REGON: 933015612. Nr konta: 09 1930 1073 3211 0241 2200 0001 PEKAO S.A.								
Lp	Nazwa towaru lub usługi	PK WIU	J.m.	Ilość	Cena jedn. bez podatku VAT		Wartość bez podatku VAT		Podatek VAT		Wartość sprzedaży z podatkiem VAT		
					zł	gr.	zł	gr.	%	zł	gr.	zł	gr.
1	Pralki „ORION”		szt.	60	1 300	00	78 000	00	22	17 160	00	95 160	00
2	Suszarki „EKO”		szt.	50	1 000	00	50 000	00	22	11 000	00	61 000	00
sposób zapłaty: przelew 14 dni					Razem:		128 000	00	x	28 160	00	156 160	00
do zapłaty słownie zł: sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sto sześćdziesiąt 00,100									zw.				
*niepotrzebne skreśli ** wypełnia się, gdy stawka podatku jest niższa niż 22%							128 000	00	22	28 160	00	156 160	00
Imię i nazwisko, podpis osoby uprawnionej do otrzymania faktury Jan Koc					Imię i nazwisko, podpis osoby uprawnionej do wystawiania faktury Edward Lis				7				
									3				
									0				

Załącznik 8

Wyciąg bankowy Hurtowni „ELIZA”

Nr wyciągu 3 za okres od 01.03.2009 r. do 31.03.2009 r.		
09 1930 1073 3211 0241 2200 0001		
Posiadacz rachunku: Hurtownia „ELIZA” sp. z o.o. ul. Polna 50, 50 – 600 Wrocław		
Saldo początkowe z dnia 01.03.2009 r.		180 000,00
INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE / opis transakcji	KWOTA OBCIĄŻENIA	KWOTA UZNANIA
17.03. przelew do innego banku dla Zakładu Produkcyjnego „FELIKS” sp. z o.o. Nr konta: 97 1930 1073 2014 1400 0606 0002	156 160,00	
Saldo końcowe z dnia 31.03.2009 r.		23 840,00

Załącznik 9**Wykaz wybranych wskaźników**

1. Wskaźnik bieżącej płynności

$$\frac{\text{Aktywa obrotowe}}{\text{Zobowiązania bieżące}}$$

2. Wskaźnik ogólnego zadłużenia

$$\frac{\text{Zobowiązania ogółem}}{\text{Aktywa ogółem}} \times 100$$

3. Wskaźnik udziału kapitałów własnych w finansowaniu majątku

$$\frac{\text{Kapitał własny}}{\text{Aktywa ogółem}} \times 100$$

4. Wskaźnik rotacji należności

$$\frac{\text{Przychód ze sprzedaży}}{\text{Przeciętny stan należności}}$$

5. Wskaźnik rotacji zapasów

$$\frac{\text{Przychód ze sprzedaży}}{\text{Przeciętny stan zapasów}}$$

6. Wskaźnik rentowności sprzedaży

$$\frac{\text{Zysk netto}}{\text{Przychód ze sprzedaży}} \times 100$$

7. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych

$$\frac{\text{Zysk netto}}{\text{Kapitał własny}} \times 100$$

Zadanie egzaminacyjne nr 1 w zawodzie technik ekonomista polegało na opracowaniu projektu realizacji prac dotyczących funkcjonowania Hurtowni „ELIZA”, ewidencji operacji gospodarczych z marca 2009 r. oraz analizy bieżącej płynności finansowej w latach 2007-2008. Zdający powinien sporządzić dokumenty i zaewidencjonować operacje gospodarcze oraz przeprowadzić analizę bieżącej płynności finansowej.

Ocenie podlegały następujące elementy pracy egzaminacyjnej:

- I. Tytuł pracy egzaminacyjnej.
- II. Założenia wynikające z treści zadania i załączonej dokumentacji.
- III. Wykaz prac związanych ze sporządzeniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni w marcu 2009 r. oraz wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych na kontach księgi głównej.
- IV. Wykaz operacji gospodarczych wraz z dowodami stanowiącymi podstawę księgowania dotyczących zdarzeń gospodarczych ujętych w tabeli dekretacyjnej, wykaz prac związanych z analizą bieżącej płynności finansowej Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008.
- V. Komplet sporządzonych dokumentów dotyczących zdarzeń gospodarczych z marca 2009 r.
- VI. Sporządzona ewidencja operacji gospodarczych w marcu 2009 r. na kontach księgi głównej.
- VII. Sporządzona analiza bieżącej płynności finansowej w Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008.
- VIII. Praca egzaminacyjna, jako całość.

Ad. I. Tytuł pracy egzaminacyjnej

Tytuł pracy egzaminacyjnej powinien być tak formułowany, aby posiadał cechy tytułu: zwięzły, zawierający kluczowe dla zawartości projektu sformułowania, wynikający z polecenia zawartego w treści zadania, nie powinien być poleceniem.

Tytuł formułowany był poprawnie przez prawie wszystkich zdających. Zawierał informacje dotyczące wykonania prac związanych: ze sporządzeniem dokumentów, ewidencją operacji gospodarczych, analizą bieżącej płynności finansowej.

Zdający uzyskiwali za ten element pracy przeważnie maksymalną liczbę punktów.

Przykład 1.

I Projekt realizacji prac obejmujących sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni „ELIZA”, ewidencję operacji gospodarczych z marca 2009 r. oraz analizę bieżącej płynności finansowej w latach 2007-2008.”

(tytuł pracy egzaminacyjnej)

Niektórzy zdający dodawali do tematu inne elementy lub powtórzenia:

Przykład 2.

I Tytuł pracy egzaminacyjnej
 Projekt realizacji prac ekonomiczno-biurowych obejmujący sporządzenie dokumentów
 dotyczących funkcjonowania Hurtowni „ELIZA”, ewidencje operacji gospodarczych
 z marca 2009 r., analizę bieżącej płynności finansowej w latach 2007-2008
 oraz wykonanie innych prac wynikających z opracowanego projektu.

Przykład 3.

I PROJEKT REALIZACJI PRAC OBEJMUJĄCYCH SPORZĄDZENIE DOKUMENTÓW
 DOTYCZĄCYCH FUNKCYONOWANIA HURTOWNI „ELIZA”, EWIDENCJĘ OPERACJI
 GOSPODARCZYCH Z MARCA 2009 r. I ANALIZĘ BIEŻĄCEJ PŁYNNOSCI FINANSOWEJ
 W LATACH 2007-2008 ORAZ NA JEGO PODSTAWIE: SPORZĄDZENIE
 DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH FUNKCYONOWANIA HURTOWNI „ELIZA”, ZAENI-
 DENCJONOWANIE OPERACJI GOSPODARCZYCH Z MARCA 2009 r. I PRZE-
 Prowadzenie analizy bieżącej płynności finansowej w
 latach 2007-2008.

Sporadycznie pojawiały się niepełne tematy pracy, np.:

Przykład 4.

Hurtownia „ELIZA” sp. z o.o z siedzibą w Wrocławiu
 (tytuł pracy egzaminacyjnej)

Przykład 5.

~~Projekt realizacji prac ekonomiczno-biurowych obejmujący sporządzenie dokumentów dotyczących funkcjonowania Hurtowni „ELIZA”, ewidencje operacji gospodarczych z marca 2009 r., analizę bieżącej płynności finansowej w latach 2007-2008 oraz wykonanie innych prac wynikających z opracowanego projektu.~~
 Projekt realizacji prac obejmujących
 sporządzenie dokumentów dotyczących
 funkcjonowania Hurtowni „ELIZA”.

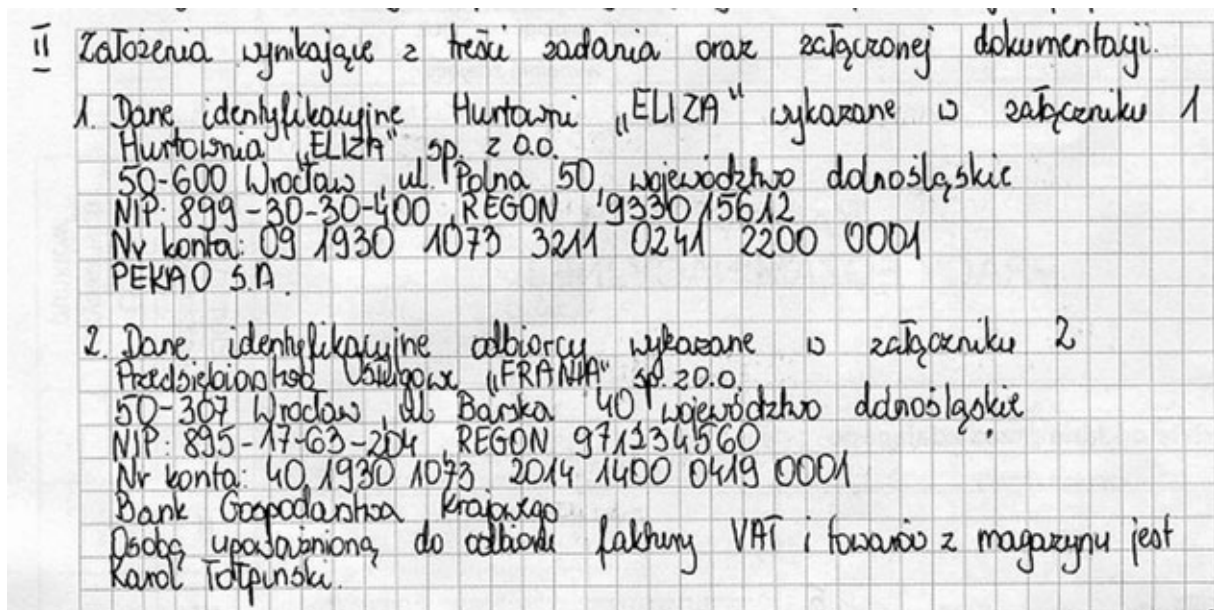
Ad. II. Założenia wynikające z treści zadania i załączonej dokumentacji.

Poprawnie sformułowane założenia powinny zawierać:

- dane identyfikacyjne Hurtowni „ELIZA” – przynajmniej - nazwę, siedzibę, NIP,
- dane identyfikacyjne dostawcy,
- dane identyfikacyjne odbiorcy,
- wykaz kont księgi głównej,
- stany początkowe wybranych kont księgi głównej na dzień 1.03.2009 r.,
- wysokość marży hurtowej i sposób jej liczenia,
- informację dotyczącą wysokości podatku VAT,
- ceny ewidencji towarów,
- numerację dokumentów,
- sposób i termin płatności,
- osoby upoważnione do wystawiania, odbioru i zatwierdzania dokumentów,
- dane niezbędne do sporządzenia analizy bieżącej płynności finansowej.

Zdający starali się punktować lub w inny sposób wyodrębnić poszczególne założenia, oto fragment takiej pracy:

Przykład 1.

3. Wykaz wybranych kont księgi głównej wykazanych w załączniku 3

Zespół 1	Zespół 4
131 Rachunek bieżący	401 Zużycie materiałów i energii
138 Kredyty bankowe	402 Usługi obce
Zespół 2	Zespół 7
201 Rozrachunki z odbiorcami	730 Przychody ze sprzedaży towarów
202 Rozrachunki z dostawcami	731 Wartości sprzedanych towarów w cenie zakup
223 VAT należny	750 Przychody finansowe
224 VAT należny	751 Koszty finansowe
Zespół 3	Zespół 8
301 Różnice zakupu	801 Kapitał zakładowy
310 Materiały	
330 Towary	

4. Informacje dodatkowe dotyczące działalności Hurtowni „ELIZA” wykazane w zał 4

- według zakładowego planu kont ewidencja operacji gospodarczych prowadzona jest na kontach księgi głównej
- do ewidencji obrotu hurtownia stosuje rzeczywiste ceny zakupu netto
- marża hurtownia wynosi 50% ceny zakupu netto
- sprzedaż towarów opodatkowana jest podstawową stawką podatku VAT
- obrotowy płać należności przelewem w terminie 21 dni
- osoba upoważniona do sporządzania (wystawiania) i podpisywania dokumentów jest Stefan Bąk, od odbioru, zakierowania, Jan Koc
- numeracja dokumentów prowadzona jest odrębnie w ramach grup rozrachunkowych w każdym miesiącu od początku, ze wskazaniem miesiąca i roku, np. 01/03/2009 (nr, m-c, rok)

5. Wybrane stany początkowe kont na dzień 01.03. 2009r wykazane w załączniku 5

131 Rachunek bieżący	180 000,00
330 Towary w tym:	250 000,00
- prakki „ORION” 10 szt po 1300 zł/szt	
- suszarki „EKO” 12 szt po 1000 zł/szt	
801 Kapitał zakładowy	850 000,00
138 Kredyt bankowy	500 000,00

6. Wybrane pozycje z bilansu z lat 2007 - 2008 wykazane w załączniku 6

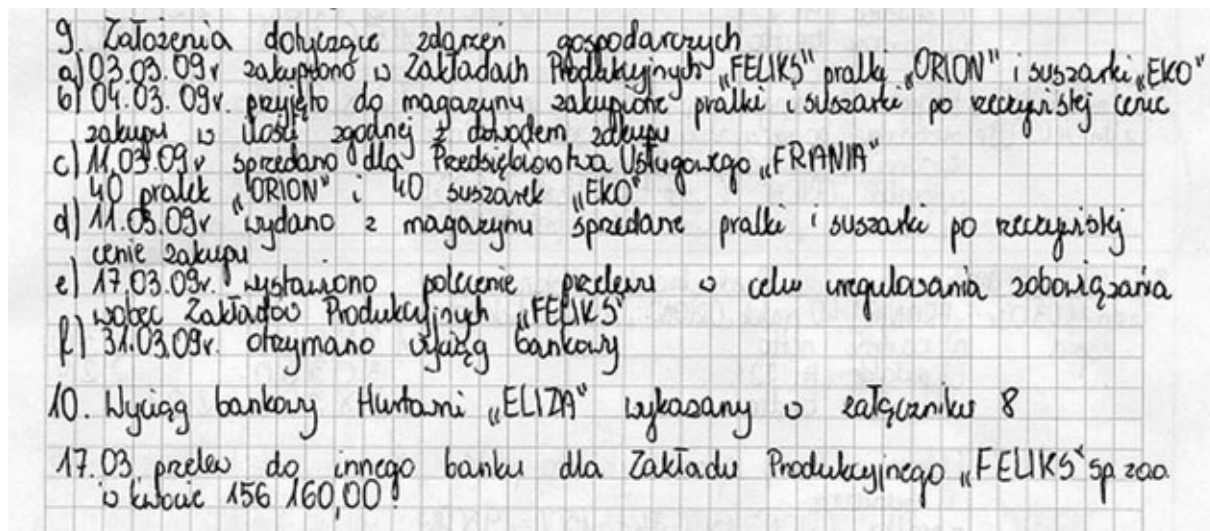
	Stan na dzień 31.12.2007r	Stan na dzień 31.12.2008r	Passywa	Stan na dzień 31.12.2007r	Stan na dzień 31.12.2008r
A Aktywa trwałe	48 800,-	45 000,-	A Kapitał własny	70 000,-	85 000,-
B Aktywa obrotowe	186 200,-	235 000,-	B Zobowiązania	165 000,-	195 000,-
Aktywa razem	235 000,-	280 000,-	w tym zobowiązania bieżące	152 800,-	115 000,-
			Passywa razem	235 000,-	280 000,-

7. Dane identyfikacyjne dostawcy wynikające z załączonej dokumentacji zał 7

Zakłady Produkcyjne FELIKS sp. z o.o.
 ul. Opolska 33 50-500 Wrocław
 NIP 895-18-40-200 REGON 933016613
 Nr konta: 97 1930 1073 2014 1400 0606 0002 BGZ S.A.

8. Wykaz wybranych wskaźników wykazany w załączniku 9

Wskaźnik bieżącej płynności = $\frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania bieżące}}$

Podobnie jak w poprzednich latach, dość często przepisywano treść zadania i załączników, co wskazuje na niezrozumienie pojęcia „założenia” i brak umiejętności wyodrębniania istotnych dla rozwiązania zadania założeń. Częściowo postąpiono tak w przykładzie powyżej – przepisano cały załącznik nr 6 - wybrane pozycje z bilansu, zamiast wyodrębnić dane niezbędne do obliczenia wskaźnika bieżącej płynności. Pojawiły się prace, w których przerysowano dokumenty: fakturę, wyciąg bankowy jako elementy założeń.

Najczęściej występujące błędy w założeniach:

- zdający powoływali się na załączniki do treści zadania nie wypisując konkretnych danych, np. „Dane identyfikacyjne Hurtowni „ELIZA” – załącznik 1”,
- niepełne dane identyfikacyjne - adres firmy bez kodu pocztowego, brak numeru NIP, niepełna nazwa,
- nieprecyzyjnie określony sposób obliczania marży hurtowej np. marża 50% - bez podania jak jest liczona,
- informacja dotycząca podatku VAT – bez określenia stawki,
- sposób regulacji należności (przelew), bez określenia terminu,
- brak założeń dotyczących analizy bieżącej płynności.

Ad. III. Wykaz prac związanych ze sporządzeniem dokumentów dotyczących funkcjonowania hurtowni w marcu 2009 r. oraz wykaz prac związanych z ewidencją operacji gospodarczych na kontach księgi głównej.

W tej części projektu zdający powinni wypisać następujące czynności:

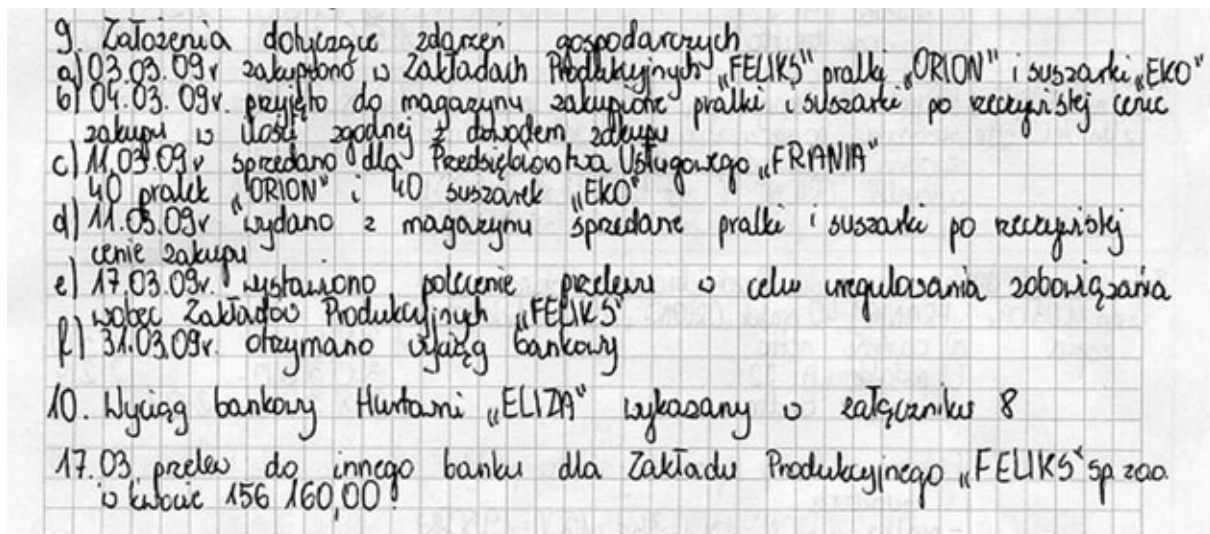
- sporządzenie kalkulacji cen sprzedaży,
- sporządzenie dowodu Pz – Przyjęcie z zewnątrz,
- sporządzenie faktury VAT – Sprzedaż towarów,
- sporządzenie dowodu Wz – Wydanie na zewnątrz,
- sporządzenie polecenia przelewu,
- uporządkowanie dowodów pod względem chronologicznym, sprawdzenie dowodów pod względem formalnym, merytorycznym i rachunkowym,
- wykazanie stanów na kontach księgowych lub otwarcie kont księgi głównej,

- sformułowanie treści operacji i dekretacja dowodów księgowych,
- zaksięgowanie operacji gospodarczych na kontach księgi głównej.

W wielu pracach pierwsza czynność nie była w ogóle wymieniana, inne były określane nieprecyzyjnie np. „otwarcie kont”, „wypełnienie dokumentów”, „operacje gospodarcze”. Egzaminowani zapominali o sprawdzeniu dowodów, oraz konieczności ułożenia ich w porządku chronologicznym.

W treści zadania omawiane wyżej wykazy były ujęte w trzecim i czwartym punkcie realizacji prac. Poprawnie wykonane projekty zawierały więc wykazy odpowiednio numerowane:

Przykład 1.

Ad. IV. Wykaz operacji gospodarczych wraz z dowodami stanowiącymi podstawę księgowania dotyczących zdarzeń gospodarczych ujętych w tabeli dekretacyjnej, wykaz prac związanych z analizą bieżącej płynności finansowej Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008.

W tej części pracy zdający powinni sformułować i zapisać w tabeli dekretacyjnej operacje gospodarcze dotyczące:

- zakupu towarów – z określeniem Fa VAT i jego numerem,
- przyjęcia towarów do magazynu – Pz,
- sprzedaży towarów – Fa VAT,
- wydania towarów z magazynu – Wz,
- potwierdzenia wykonania polecenia przelewu.

Prawidłowo sporządzona tabela dekretacyjna zawiera: datę zdarzenia, dowód księgowy i jego numer, treść operacji, kwotę operacji oraz numery kont lub ich określenia, na których dane zdarzenie będzie zaksięgowane.

Poprawnie sporządzone tabele dekretacyjne:

Przykład 1.

TABELA DEKRETACYJNA						
Lp.	DATA	DOKŁAD KSIĘGOWY	TREŚĆ OPERACJI GOSPODAR- CZEJ	KWOTA	KONTO	
					DE	KT
1.	03.03.2009r.	Fa VAT Zakupu nr 29/03/09	zakupiono w Zakładach Produkt "FELKS" a) pralki "ORION" (600zł) = 1300 b) suszarki "EKO" (50zł) = 1000 a) kwota netto b) VAT naliczony c) wartość brutto	128 000,00 28 160,00 156 160,00	301 223	
2.	04.03.2009r.	PZ nr 01/03/09	przyjęto do magazynu zakupione towary po rzeczywistej cenie zakupu	128 000,00	330	301
3.	11.03.2009r.	Fa VAT Sprzedaży nr 01/03/09	sprzedano dla PU "FRAN" • 40 pralek "ORION" 1300 x 50% = 650,- 40 x 1950 = 78 000,- • 40 suszarek "EKO" 1000 x 50% = 500,- 40 x 1500 = 60 000,- a) wartość netto b) VAT należny c) wartość brutto	138 000,00 30 360,00 168 360,00		430 224
4.	11.03.2009r.	KZ nr 01/03/09	wywołano z magazynu sprzedane towary po rzeczywistej cenie zakupu • 40 pralek "ORION" 40 x 1300 = 52 000,- • 40 suszarek "EKO" 40 x 1000 = 40 000,-	92 000,00	431	330
5.	11.03.2009r.	PP	uregulowanie zobowiązań z "Elastocermi"	156 160,00	202	131
6.	15.03.2009r.	KB	przelew do innego banku zobowiązań z "Elastocermi"	156 160,00	202	131

Przykład 2.

lp	data	dokument i nr dok.	Treść operacji	kwota		
				operacji	Dt	Cr
1	03.03. 2009r	Fa VAT Zakup nr 23/03/09	Zakupiono w ZP „FELIKS” prałki „ORION” i suszarki „EKO” a) wartość netto b) podatek VAT c) wartość brutto	128000- 28160- 156160-	301 223	202
2	04.03. 2009r	Pz 1/03/2009	Przyjęto do magazynu zakupione towary według rzeczywistych cen zakupu w ilości zgodnej z doходом zakupu	128000-	330	301
3	11.03. 2009r	Fa VAT Sprzedaż 1/03/2009	sprzedano przedsiębiorstwu usługohemu „FRAMA” prałki „ORION” i suszarki „EKO” a) wartość netto b) podatek VAT c) wartość brutto	138000- 30360- 168360-	201	730 224
4	11.03. 2009r	Wz 1/03/2009	Wydano z magazynu sprzedane prałki (40 szt.) i suszarki (40 szt.) po rzeczywistej cenie zakupu	32000-	731	330
5	31.03. 2009r	WB nr 3	uregulowano zobowiązanie wobec ZP „FELIKS” za fakturę zgodnie z fakturą 23/03/09	156160-	202	131

Błędy w tej części pracy to:

- pomijanie określenia dowodów, ich numerów lub kont (przykład 3). W niektórych pracach sformułowane operacje zapisane były w liście punktowanej, a nie w tabeli dekretacyjnej,
- mylenie podatku naliczonego z należnym tzn. w operacji dotyczącej zakupu dekretowano podatek VAT należny (konto 224), a przy sprzedaży VAT naliczony (konto 223) – powinno być odwrotnie,
- zła kwota przyjęcia towarów do magazynu – zamiast rzeczywistych cen zakupu (128 000 zł) przyjmowano towary w wartości brutto (156 160 zł). Skutkowało to kolejnym błędem – w wypełnionym dokumencie Pz,
- wydanie z magazynu sprzedanych prałek błędnie dekretowano na koncie 730 tj. Przychody ze sprzedaży towarów zamiast 731 – Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu,
- wydawanie towarów w kwocie zakupu brutto – analogicznie do błędu związanego z przyjęciem towarów, skutkowało to źle wypełnionym dokumentem Wz,

- dość często operację związaną ze spłatą zobowiązania (WB) pisano dwukrotnie – tak jak w przykładzie 3.

Przykład 3.

4.

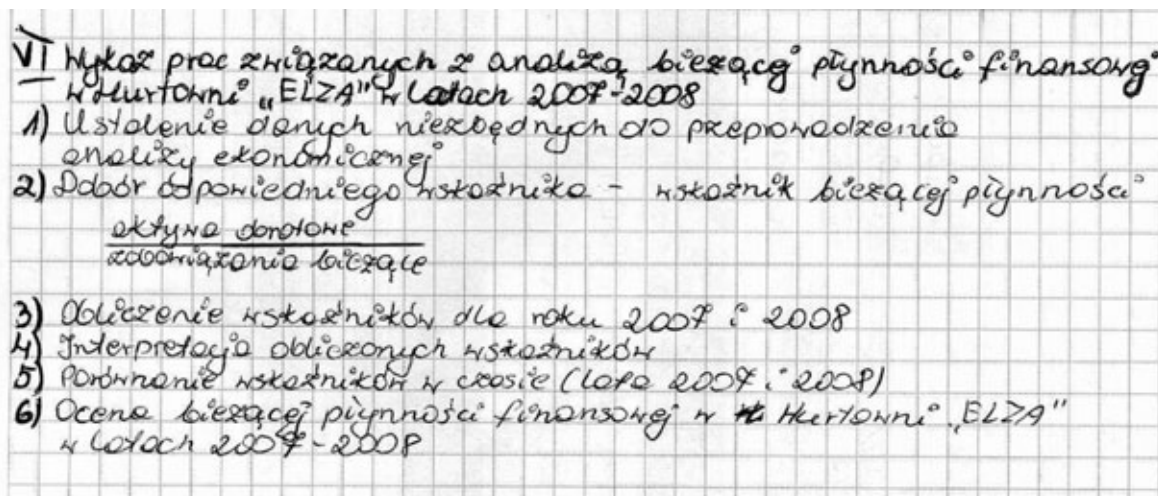
Dowód	Treść operacji	Kwota
Faktura VAT zakupu 28/03/08	zakup w zakładach produkcyjnych „Felixs” proalki „ORION” i suszarki „EKO” -	128 000 28 160 156 160
Faktura PZ 01/03/08	Przyjęcie do magazynu zakupionych proalk i suszarki	128 000
Faktura WZ 01/03/08	spędano dla przedsiębiorstwa usługowego „Framie”	92 000
Faktura VAT	wydano z magazynu spędane proalki i suszarki	
Polecenie przelewu	wystawiono polecenie przelewu w celu uregulo- wania zobowiązań.	~~128 000~~ ~~28 160~~ ~~156 160~~ 156 160
Wyciąg bankowy	Otrzymano wyciąg bankowy	156 160,00

Czwarta oceniana część pracy powinna zawierać również wykaz prac związanych z analizą bieżącej płynności finansowej Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008, tzn. następujące sformułowania:

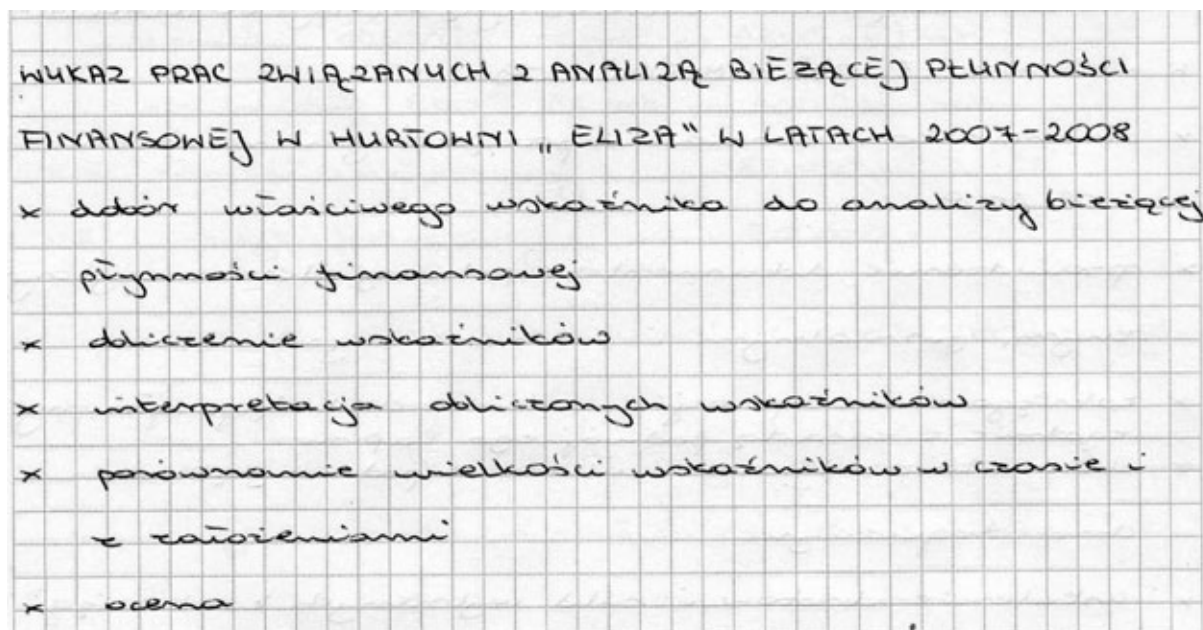
- dobranie wskaźnika bieżącej płynności,
- obliczenie wskaźnika bieżącej płynności dla roku 2007 i 2008,
- interpretacja obliczonych wskaźników bieżącej płynności,
- ocena bieżącej płynności finansowej Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008.

Zdający zapominali w wykazie o dobraniu wskaźnika i dokonaniu oceny. Poniżej przykłady zawierające fragmenty prac z poprawnymi wykazami.

Przykład 1.

Przykład 2.

Ad. V. Komplet sporządzonych dokumentów dotyczących zdarzeń gospodarczych z marca 2009 r.

Zdający miał wypełnić dowód przyjęcia z zewnątrz Pz, fakturę VAT sprzedaży, dowód wydania Wz oraz polecenie przelewu. W dowodzie Pz najczęstszym błędem była kwota przyjęcia – zamiast rzeczywistej ceny zakupu (wartość netto z faktury zakupu) stosowano kwotę zakupu brutto. Rzadziej mylono dostawcę, odbiorcę lub osoby - wystawiającą i zatwierdzającą. Zdarzały się błędy w ilości materiałów: dostarczonej i przyjętej; niepełnych danych dostawcy lub/i odbiorcy, numerze dowodu.

Błędnie wypełniony dokument przedstawia przykład 1, zaś poprawnie sporządzony dokument – przykład 2.

Przykład 1.

Hurtownia „ELIZA” sp. z o.o. 50-600 Wrocław, ul. Polna 50 woj. dolnośląskie NIP: 899-30-30-400, REGON: 933045612 Nr konta: 09 1930 1073 32 11 0241 2200 0001 PEKAO S.A.		DOSTAWCA Przemysł Usługowy „FLAMIA” sp. z o.o.		PZ PRZYJĘCIE MATERIAŁÓW Z ZEWNĄTRZ		Numer bieżący 09193010733211024122000001		Egz. _____		
Przeznaczenie		Data wysyłki		Data otrzymania		Numer i data faktury - specyfikacji				
Srodek transportu własny		Zamówienie								
Kod tow.-mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	ILOŚĆ			Cena		WARTOŚĆ		Konto syntet. mater.	Zapas ilość
		Dostarczona	J.m.	Przyjęta	zł.	gr.	zł.	gr.		
	Pralki „ORION”		szt.	60	1300	00	78000	00		
	Suszarki „EKO”		szt.	50	1000	00	50000	00		
Wystawil		Zatwierdził		WYMIENIONE ILOŚCI			Ewidencja ilościowo - wartościowa			
Włodek Topolewski		Jan Koc		Dostarczył	data	Przyjął				

Przykład 2.

Hurtownia „ELIZA” Sp. z o.o. 50-600 Wrocław, ul. Polna 50 NIP: 899-30-30-400 REGON: 933045612 Nr konta: 09 1930 1073 32 11 0241 2200 0001 PEKAO S.A.		DOSTAWCA Zakłady Produkcyjne „FELIKS” sp. z o.o. ul. Opalska 33, 50-500 Wrocław		PZ PRZYJĘCIE MATERIAŁÓW Z ZEWNĄTRZ		Numer bieżący 0110312009		Egz. 1		
Przeznaczenie		Data wysyłki		Data otrzymania		Numer i data faktury - specyfikacji				
Srodek transportu własny		Zamówienie		03.03.09 r.		04.03.09 r.		Nr 29103109 03.03.09 r.		
Kod tow.-mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	ILOŚĆ			Cena		WARTOŚĆ		Konto syntet. mater.	Zapas ilość
		Dostarczona	J.m.	Przyjęta	zł.	gr.	zł.	gr.		
	Pralki „ORION”	60	szt.	60	1300	00	78000	00		
	Suszarki „EKO”	50	szt.	50	1000	00	50000	00		
Wystawil		Zatwierdził		WYMIENIONE ILOŚCI			Ewidencja ilościowo - wartościowa			
Sławek Bąk		Jan Koc		Dostarczył	data	Przyjął				
					04.03.09 r.	Jan Koc				

Faktura VAT sprzedaży – podobnie jak Pz – była wypełniana z reguły poprawnie. Jednak i w tym dokumencie zdający popełniali błędy. Najczęstsze z nich to:

- brak numeru dowodu,
- zamiana sprzedającego i kupującego,
- błędna cena jednostkowa towaru,
- błędnie obliczona wartość towaru,
- nie wypełniony sposób zapłaty i/lub termin zapłaty.

Przykład 1. Faktura wypełniona poprawnie.

SPRZEDAWCA	Firma: HURTOWNIA „ENZA” sp. z o.o. m.p. Adres: 50-600 WROCŁAW, UL. POLNA 30, WOJ. DOLNOŚLĄSKIE, NIP: 899-30-30-000	Faktura VAT ORYGINAŁ / KOPIA 01/03/09	Mejscoowość: Wrocław											
			Data wystawienia faktury: 11.03.2009 r. Miesiąc i rok lub data dokonania sprzedaży (zaliczki): 11.03.2009 r.											
NABYWCA	Firma (imię i nazwisko): PRZEDSIĘWZIĘCIE USŁUGOWE „FRANIA” sp. z o.o.													
	Adres: 50-207 WROCŁAW, UL. BARSKA 40, 60-107 DOLNOŚLĄSKIE, NIP: 899-17-60-204													
Lp.	Nazwa towaru lub usługi	Symbol PKWiU (SWW/KU/KOB)	Symb. j.m.	Ilość	Cena jednostkowa bez podatku zł gr		Wartość towaru (usługi) bez podatku zł gr		Stawka podatku (%)	Kwota podatku zł gr		Wartość towaru (usługi) wraz z podatkiem zł gr		
1.	Pralki „ORION”		szt.	40	1950	00	78000	00	22	17160	00	95160	00	
2.	Suszarki „EKO”		szt.	40	1500	00	60000	00	22	13200	00	73200	00	
Sposób zapłaty: przelew termin zapłaty: 21 dni					W Banku: PEKAO S.A.		Nr konta: 09 1930 1093 0211 2200 0001		Do zapłaty: 168 060, zł 00 gr słownie: zł 168 060		Zestawienie sprzedaży wg stawek podatku			
Do zapłaty: 168 060, zł 00 gr słownie: zł 168 060					RAZEM		138 000 00		22%		30 360 00		168 060 00	
Imię: Karol Nazwisko: Tołpiński					Imię: Stefan Nazwisko: Bok									

Przykład 2. Faktura wypełniona błędnie.

SPRZEDAWCA	Firma: Zakłady Produkcyjne „FELISA” m.p. Adres: UL. POLNA 33, 50-500 WROCŁAW, NIP: 1895-18-40-200	Faktura VAT ORYGINAŁ / KOPIA	Mejscoowość: Wrocław											
			Data wystawienia faktury: 03.03.09 r. Miesiąc i rok lub data dokonania sprzedaży (zaliczki): 03.03.09 r.											
NABYWCA	Firma (imię i nazwisko): HURTOWNIA „ELIZA” sp. z o.o.													
	Adres: UL. POLNA 50, NIP: 899-30-30-000													
Lp.	Nazwa towaru lub usługi	Symbol PKWiU (SWW/KU/KOB)	Symb. j.m.	Ilość	Cena jednostkowa bez podatku zł gr		Wartość towaru (usługi) bez podatku zł gr		Stawka podatku (%)	Kwota podatku zł gr		Wartość towaru (usługi) wraz z podatkiem zł gr		
1.	Pralki „ORION”		szt.	60	1 300	00	78 000	00	22	17 160	00	95 160	00	
2.	Suszarki „EKO”		szt.	50	1 000	00	50 000	00	22	11 000	00	61 000	00	
Sposób zapłaty: _____ termin zapłaty: 03.03.09 r.					W Banku: _____		Nr konta: 97 1530 1073 2014 1400 0606 0003		Do zapłaty: 156 000, zł 00 gr słownie: zł 156 000		Zestawienie sprzedaży wg stawek podatku			
Do zapłaty: 156 000, zł 00 gr słownie: zł 156 000					RAZEM		128 000 00		22%		28 160 00		156 160 00	
Imię: Jan Nazwisko: KOC					Imię: Edward Nazwisko: LIS									

Powyższa faktura jest „kopia” faktury zakupu, nie zawiera numeru, błędnie wpisano dane sprzedawcy i nabywcy, złą cenę jednostkową, podatek VAT i wartość; brak

sposobu zapłaty, błędnie podano termin zapłaty, osobę upoważnioną do wystawienia faktury.

Kolejny dokument – Wz – wydanie na zewnątrz, nie stwarzał zdającym większych problemów. Nieliczne błędy jakie zawierał ten dokument to:

- brak numeru dowodu,
- błędne dane odbiorcy,
- błędna cena jednostkowa towaru,
- błędnie podana ilość żądana, wydana oraz zapas.

Przykład 1. Dokument Wz wypełniony poprawnie.

Hurtownia „ELIZA” sp.zo.o. ul. Polna 50 50-600 Wrocław NIP: 899-30-30-400		Odbiorca Przedsiębiorstwo Usługowe „FRANIA” sp.zo.o. ul. Barska 40, 50-307 Wrocław		WZ WYDANIE MATERIAŁÓW NA ZEWNĄTRZ		Numer bieżący 01/03/2009	Egz. 1			
Przeznaczenie sprzedaż		Data wysyłki 11.03.09r.		Wysyłka na koszt		Numer magazynowy 01/03/2009	Data wystawienia 11.03.09r.			
Środek transportu		Zamówienie		Numer i data faktury - specyfikacji FaVAT nr 01/03/2009 z dn 11.03.09r.						
Kod tow.-mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	ILOŚĆ			Cena		WARTOŚĆ		Konto syntet. mater.	Zapas ilości
		Zadysponowana	J.m.	Wydana	zł.	gr.	zł.	gr.		
	Pralki „ORION”	40	szt.	40	1300,00		52000,00			30
	Suszarki „EKO”	40	szt.	40	1000,00		40000,00			22
							razem 92000,00			
Wystawił Stefan Bgk		Zatwierdził Jan Koc		WYMIENIONE ILOŚCI			Ewidencja ilościowo - wartościowa			
		Wydal (-)		data 11.03.09r.		Odebrał Karel Topiński				

Przykład 2. Dokument Wz wypełniony poprawnie, poza osobą upoważnioną do odbioru, oraz ilością zapasu.

Hurtownia „ELIZA” Sp.zo.o. 50-600 Wrocław, ul. Polna 50 NIP: 899-30-30-400 REGON: 933045612 Nr konta: 091930107332110241 2200 0001 PEKAO S.A.		Odbiorca Przedsiębiorstwo Usługowe „FRANIA” sp.zo.o. 50-307 Wrocław, ul. Barska 40		WZ WYDANIE MATERIAŁÓW NA ZEWNĄTRZ		Numer bieżący 01/03/2009	Egz. 1			
Przeznaczenie sprzedaż		Data wysyłki 11.03.09r.		Wysyłka na koszt		Numer magazynowy	Data wystawienia 11.03.09r.			
Środek transportu własny		Zamówienie		Numer i data faktury - specyfikacji Nr 01/03/2009		11.03.09r.				
Kod tow.-mater.	Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	ILOŚĆ			Cena		WARTOŚĆ		Konto syntet. mater.	Zapas ilości
		Zadysponowana	J.m.	Wydana	zł.	gr.	zł.	gr.		
	Pralki „ORION”	40	szt.	40	1300 00		52000 00			
	Suszarki „EKO”	40	szt.	40	1000 00		40000 00			
Wystawił Stefan Bgk		Zatwierdził Jan Koc		WYMIENIONE ILOŚCI			Ewidencja ilościowo - wartościowa			
		Wydal		data 11.03.09r.		Odebrał Jan Koc				

Przykład 3. Dowód Wz wypełniony nieestetycznie, z licznymi poprawkami, wykonanymi niezgodnie z zasadami rachunkowości, z brakującymi danymi przedsiębiorstwa wydającego sprzedane towary tj. Hurtowni „ELIZA”:

Kod tow.-mater.		Nazwa materiału - wyrobu - opakowania	ILOŚĆ			Cena		WARTOŚĆ		Konto syntet. mater.	Zapas ilości
Zadysponowana			J.m.	Wydana	zł.	gr.	zł.	gr.			
ORION		Pralki „ORION“		szt.	40	1300 00	52 000 00				
EKO		Suszarki „EKO“		szt.	40	100000	40 000 00				

Wystawil	Zatwierdził	WYMIENIONE ILOŚCI		Ewidencja ilościowo - wartościowa
		Wydal	Odebrał	
Edward Lis	Jan Koc			
		07.03.08	Koral Tatpińska	

Najwięcej błędów w dowodach księgowych zdający popełnili w dowodzie polecenia przelewu. Tu mylono numery w oznaczeniu kont (odbiorcy i strony regulującej), wpisywano część nazwy odbiorcy, nie podawano tytułu przelewu. Bardzo rzadko umieszczano podpis.

Przykład 1. Polecenie przelewu wypełnione prawie poprawnie – brak daty i podpisu.

Polecenie przelewu / wpłata gotówkowa	nazwa odbiorcy	ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-PRODUKCYJNE
	nazwa odbiorcy cd.	„FELIKS” SP. Z O.O. 50-500 WROCŁAW
	i.k. nr rachunku odbiorcy	94 193 010732014140006060002-
	waluta	☒ PLN
	kwota	156160,-
	nr rachunku zleciodawcy (przelew) / kwota słownie (wpłata)	09 193 010733211024122000001-
	nazwa zleciodawcy	HURTOWNIA „ELIZA” SP. Z O.O.
	nazwa zleciodawcy cd.	50-600 WROCŁAW, UL. POLNA 50
	tytułem	UREGULOWANIE ZOBOWIĄZANIA
	tytułem cd.	ZGODNIE Z FAWAT 29/03/09
		06
	Optata:	
pieczęć, data i podpis(y) zleciodawcy na ostatnim blankiecie		

Przykład 2. Polecenie przelewu wypełnione częściowo poprawnie – brak daty i podpisu, oraz dokładnego określenia tytułu.

Polecenie przelewu / wypłata gotówkowa	nazwa odbiorcy		ZAKŁADY PRODUKCYJNE „FELIKS” SP. Z O.O.	
	nazwa odbiorcy cd.		UL. OPOLSKA 33 50-500 WROCŁAW	
	i.k. nr rachunku odbiorcy		97193010732014140006060002	
			☒ P waluta PLN kwota 156160-	
	nr rachunku zleceniodawcy (przelew) / kwota słownie (wpłata)		09193010733211024122000001	
	nazwa zleceniodawcy		HURTONNIA „ELIZA” SP. Z O.O.	
	nazwa zleceniodawcy cd.		UL. POLNA 50, 50-600 WROCŁAW	
	tytułem		SPŁATA ZOBOWIĄZAŃ	
	tytułem cd.			
			06	
pieczęć, data i podpis(y) zleceniodawcy na ostatnim blankiecie		Opłata:		

Przykład 3. Dowód polecenia przelewu wypełniony błędnie – dane odbiorcy zamieniono z danymi płatącego, zamiast nr rachunku zleceniodawcy wpisano kwotę słownie, nie zaznaczono, że blankiet ma być poleceniem przelewu, a nie wpłatą gotówkową.

Polecenie przelewu / wypłata gotówkowa	nazwa odbiorcy		HURTONNIA „ELIZA” SP. Z O.O.	
	nazwa odbiorcy cd.		UL. POLNA 50 50-600 WROCŁAW	
	i.k. nr rachunku odbiorcy		09193010733211024122000001	
			☒ W ☒ P waluta PLN kwota 156160.00	
	nr rachunku zleceniodawcy (przelew) / kwota słownie (wpłata)		sto pięćdziesiąt i sześć tys. sto sześćdziesiąt	
	nazwa zleceniodawcy		ZAKŁAD PRODUKCYJNY „FELIKS”	
	nazwa zleceniodawcy cd.		SP. Z O.O. UL. OPOLSKA 33 50-500	
	tytułem		FAKTURA VAT WYSTAWIONA PRZEZ	
	tytułem cd.		ZAKŁAD PRODUKCYJNY „FELIKS”	
			06	
pieczęć, data i podpis(y) zleceniodawcy na ostatnim blankiecie		Opłata:		

Przykład 4. Dowód polecenia przelewu wypełniony błędnie i nieestetycznie – dane zlecającego wpisano w miejsce przeznaczone dla odbiorcy, zamiast nr rachunku odbiorcy wpisano adres, zaś w miejsce nr rachunku zlecającego – kwotę słownie. Błędnie określono tytuł przelewu. Brak daty i podpisu.

Polecenie przelewu / wpłata gotówkowa	nr rachunku zlecającego (przelew) / kwota słownie (wpłata)	saldo 2 dn 31.03.09r. WP PLN 156 160 00		odcinek dla zlecającego
	nr rachunku odbiorcy	50-600 Wrocław		
	nr rachunku zlecającego (przelew) / kwota słownie (wpłata)	sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sto sześćdziesiąt 00/100		
	nr rachunku odbiorcy	50-600 Wrocław		
	nr rachunku zlecającego (przelew) / kwota słownie (wpłata)	sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sto sześćdziesiąt 00/100		
	nr rachunku odbiorcy	50-600 Wrocław		
	nr rachunku zlecającego (przelew) / kwota słownie (wpłata)	sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sto sześćdziesiąt 00/100		
	nr rachunku odbiorcy	50-600 Wrocław		
	nr rachunku zlecającego (przelew) / kwota słownie (wpłata)	sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sto sześćdziesiąt 00/100		
	nr rachunku odbiorcy	50-600 Wrocław		
nr rachunku zlecającego (przelew) / kwota słownie (wpłata)	sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sto sześćdziesiąt 00/100		06	
<p>pieczęć, data i podpis(y) zlecającego na ostatnim blankiecie</p>				

Ad. VI. Sporządzona ewidencja operacji gospodarczych w marcu 2009 r. na kontach księgi głównej.

Wykonując tę część pracy zdający miał za zadanie otwarcie kont księgi głównej, wpisanie stanów początkowych na określonych kontach oraz zaksięgowanie operacji gospodarczych zgodnie z zasadą podwójnego zapisu.

Trudność sprawiło wielu osobom prawidłowe otwarcie kont stanami początkowymi. Z reguły konta aktywne („Rachunek bieżący” i „Towary”) otwierano poprawnie, natomiast stan początkowy na kontach pasywnych („Kapitał zakładowy” i „Kredyty bankowe”) wpisywano błędnie – po stronie debetowej.

Błędy w księgowaniu występowały w parze ze złym dekretoaniem: najczęściej mylono VAT naliczony z należnym, konto „Przychody ze sprzedaży towarów” z kontem „Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu”, tzn. operacje 1, 3 i 4.

Zdający popełniali też błąd łącząc dwa konta rozrachunków (201 „Rozrachunki z odbiorcami” i 202 „Rozrachunki z dostawcami”) w jedno – „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami” oraz konta 223 „VAT naliczony” z kontem 224 „VAT należny” w konto „Rozrachunki z tytułu podatku VAT”.

Przykład 1. Poprawnie sporządzona ewidencja operacji gospodarczych - wszystkie konta oznaczono symbolem i nazwą, stany początkowe zapisane poprawnie, operacje księgowane dobrze - łącznie z zapisem przy kwotach numeru operacji.

VIII Ewidencja operacji gospodarczych w marcu 2009r
na kontach księgi głównej

131 Rachunek Dt towarów Ct		330 Dt Towary Ct		801 Kapitał Dt zainicjowany Ct	
Sp) 180 000,-	158 160,- (5)	Sp) 25 000,-	92 000,- (4)		85 000,- (Sp)
		2) 12 800,-			
138 Kredyt Dt bankowy Ct		301 Rozliczenie Dt zakupu Ct		223 VAT Dt należny Ct	
	50 000,- (Sp)	1a) 12 800,-	12 800,- (2)	1b) 2 816,-	

202 Rozrachunki Dt z dostawcami Ct		730 Przychody ze sprzedaży Dt towarów Ct		224 VAT Dt należny Ct	
5) 158 160,-	158 160,- (1c)		138 000,- (3a)		35 360,- (3b)
201 Rozrachunki Dt z odbiorcami Ct		731 Wartość sprzedanych towarów Dt w cenie zakupu Ct			
3c) 168 360,-		4) 92 000,-			

Przykład 2. Poprawnie sporządzona ewidencja operacji gospodarczych, wręcz nadgorliwie – dodatkowo zamknięto konta.

VIII

EWIDENCJA OPERACJI GOSPODARCZYCH																																					
<p>131 Rachunek bieżący</p> <table border="1"> <tr><td>Sp) 180000,-</td><td>156160,- (5)</td></tr> <tr><td>180000,-</td><td>156160,-</td></tr> <tr><td>-</td><td>23840,- (5k)</td></tr> <tr><td>180000,-</td><td>180000,-</td></tr> </table>	Sp) 180000,-	156160,- (5)	180000,-	156160,-	-	23840,- (5k)	180000,-	180000,-	<p>330 TOWARY</p> <table border="1"> <tr><td>Sp) 25000,-</td><td>92000,- (4)</td></tr> <tr><td>21128000,-</td><td></td></tr> <tr><td>153000,-</td><td>92000,-</td></tr> <tr><td>-</td><td>61000,- (5k)</td></tr> <tr><td>153000,-</td><td>153000,-</td></tr> </table>	Sp) 25000,-	92000,- (4)	21128000,-		153000,-	92000,-	-	61000,- (5k)	153000,-	153000,-	<p>801 Kapitał zakładowy</p> <table border="1"> <tr><td>-</td><td>85000,- (Sp)</td></tr> <tr><td>-</td><td>85000,-</td></tr> <tr><td>85000,-</td><td>-</td></tr> <tr><td>85000,-</td><td>85000,-</td></tr> </table>	-	85000,- (Sp)	-	85000,-	85000,-	-	85000,-	85000,-	<p>138 Kredyty bankowe</p> <table border="1"> <tr><td>-</td><td>50000,- (Sp)</td></tr> <tr><td>-</td><td>50000,-</td></tr> <tr><td>50000,-</td><td>-</td></tr> <tr><td>50000,-</td><td>50000,-</td></tr> </table>	-	50000,- (Sp)	-	50000,-	50000,-	-	50000,-	50000,-
Sp) 180000,-	156160,- (5)																																				
180000,-	156160,-																																				
-	23840,- (5k)																																				
180000,-	180000,-																																				
Sp) 25000,-	92000,- (4)																																				
21128000,-																																					
153000,-	92000,-																																				
-	61000,- (5k)																																				
153000,-	153000,-																																				
-	85000,- (Sp)																																				
-	85000,-																																				
85000,-	-																																				
85000,-	85000,-																																				
-	50000,- (Sp)																																				
-	50000,-																																				
50000,-	-																																				
50000,-	50000,-																																				
<p>301 Rozliczenie zakupów</p> <table border="1"> <tr><td>1a) 128000,-</td><td>128000,- (2)</td></tr> <tr><td>128000,-</td><td>128000,-</td></tr> </table>	1a) 128000,-	128000,- (2)	128000,-	128000,-	<p>223 VAT należny</p> <table border="1"> <tr><td>1b) 28160,-</td><td></td></tr> <tr><td>28160,-</td><td>-</td></tr> <tr><td>-</td><td>28160,- (5k)</td></tr> <tr><td>28160,-</td><td>28160,-</td></tr> </table>	1b) 28160,-		28160,-	-	-	28160,- (5k)	28160,-	28160,-	<p>202 Rezerwa z dostawcami</p> <table border="1"> <tr><td>5) 156160,-</td><td>156160,- (1c)</td></tr> <tr><td>156160,-</td><td>156160,-</td></tr> </table>	5) 156160,-	156160,- (1c)	156160,-	156160,-	<p>730 Przychody ze sprzed. towarów</p> <table border="1"> <tr><td>139000,-</td><td>(3a)</td></tr> </table>	139000,-	(3a)																
1a) 128000,-	128000,- (2)																																				
128000,-	128000,-																																				
1b) 28160,-																																					
28160,-	-																																				
-	28160,- (5k)																																				
28160,-	28160,-																																				
5) 156160,-	156160,- (1c)																																				
156160,-	156160,-																																				
139000,-	(3a)																																				
<p>224 VAT należny</p> <table border="1"> <tr><td>-</td><td>30360,- (3b)</td></tr> <tr><td>-</td><td>30360,-</td></tr> <tr><td>30360,-</td><td>-</td></tr> <tr><td>30360,-</td><td>30360,-</td></tr> </table>	-	30360,- (3b)	-	30360,-	30360,-	-	30360,-	30360,-	<p>201 Rezerwa z odbiorcami</p> <table border="1"> <tr><td>3c) 168360,-</td><td></td></tr> <tr><td>168360,-</td><td>-</td></tr> <tr><td>-</td><td>168360,- (5k)</td></tr> <tr><td>168360,-</td><td>168360,-</td></tr> </table>	3c) 168360,-		168360,-	-	-	168360,- (5k)	168360,-	168360,-	<p>731 Nost. sprzed. towarów</p> <table border="1"> <tr><td>4) 92000,-</td><td></td></tr> </table>	4) 92000,-																		
-	30360,- (3b)																																				
-	30360,-																																				
30360,-	-																																				
30360,-	30360,-																																				
3c) 168360,-																																					
168360,-	-																																				
-	168360,- (5k)																																				
168360,-	168360,-																																				
4) 92000,-																																					

W wielu pracach nie było ewidencji na kontach, często zdający poprzestawali na dekretacji lub otwarciu kont.

Przykład 3. Błędnie wykonana część zadania - zdający ograniczył swoje czynności do otwarcia kont stanami początkowymi (konta pasywne - błędnie), pozostałe elementy nie zostały wykonane.

<p>131 Rach bieżący</p> <table border="1"> <tr><td>180.000,00</td><td></td></tr> </table>	180.000,00		<p>330 TOWARY</p> <table border="1"> <tr><td>25.000,00</td><td></td></tr> <tr><td>10 szt * 1,300 zł/szt = 13 zł</td><td></td></tr> <tr><td>12 szt * 1,000 zł/szt = 12 zł</td><td></td></tr> </table>	25.000,00		10 szt * 1,300 zł/szt = 13 zł		12 szt * 1,000 zł/szt = 12 zł	
180.000,00									
25.000,00									
10 szt * 1,300 zł/szt = 13 zł									
12 szt * 1,000 zł/szt = 12 zł									
<p>801 Kap. zakładowy</p> <table border="1"> <tr><td>85000,00</td><td></td></tr> </table>	85000,00		<p>131 Kredyt bankowy</p> <table border="1"> <tr><td>50000,00</td><td></td></tr> </table>	50000,00					
85000,00									
50000,00									

Ad. VII. Sporządzona analiza bieżącej płynności finansowej w Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008.

W ramach czynności związanych ze sporządzeniem analizy ocenie podlegały:

- dobranie wskaźnika bieżącej płynności,
- obliczenie wskaźników dla lat 2007 i 2008,
- interpretacja wskaźników bieżącej płynności,
- ocena bieżącej płynności w latach 2007 – 2008.

W tej części projektu zdający popełniali następujące błędy:

- źle wybierano dane z bilansu do obliczenia wskaźnika – zobowiązania ogółem, zamiast zobowiązań bieżących,
- obliczano wskaźnik w procentach (wzór podany w ułamku),
- błędnie lub wcale nie interpretowano wskaźników, część osób ograniczała się do podania odpowiedzi typu: „wskaźnik bieżącej płynności w roku 2007 wynosił 1,22”.

Przykład 1. Poprawnie wykonana analiza.

IX Analiza bieżącej płynności finansowej w Hurtowni „ELIZA” w latach 2007-2008

1) Dane niezbędne do przeprowadzenia analizy ekonomicznej - wybrane pozycje z bilansu z lat 2007-2008

AKTYWA	Stan na dzień 31.12.2007r	Stan na dzień 31.12.2008r	PASYWA	Stan na dzień 31.12.2007r	Stan na dzień 31.12.2008r
A. Aktywa trwałe	48 800,00	4 500,00	A. Kapitał własny	7 000,00	85 000,00
B. Aktywa obrotowe	1 86 200,00	2 35 000,00	B. Zobowiązania w tym zobowiązania bieżące	1 65 000,00	1 95 000,00
Aktywa razem	2 35 000,00	2 80 000,00	Pasywa razem	2 35 000,00	2 80 000,00

2) Dobór odpowiedniego wskaźnika bieżącej płynności

$$\text{Rok 2007} = \frac{\text{Aktywa obrotowe (2007)}}{\text{Zobowiąz. bieżące (2007)}}$$

$$\text{Rok 2008} = \frac{\text{Aktywa obrotowe (2008)}}{\text{Zobowiąz. bieżące (2008)}}$$

3) Obliczenie wskaźników

$$N_{bp2007} = \frac{186200}{152800} = 1,22$$

$$N_{bp2008} = \frac{235000}{115000} = 2,04$$

- 4) Wskaźnik bieżącej płynności finansowej określa stopień pokrycia zobowiązań bieżących przy pomocy aktywów drogowych. W roku 2007 wskaźnik wynosił 1,22, oznacza to, że jednostka była w stanie spłacić 1,22 części zobowiązań bieżących, za pomocą aktywów drogowych. W roku 2008 bieżąca płynność finansowa wynosiła 2,04, oznacza to, że wartość aktywów drogowych ponad dwukrotnie przewyższa wartość zobowiązań bieżących.
- 5) W roku 2008 w porównaniu do roku 2007 wskaźnik bieżącej płynności uległ finansowej uległ znaczącej poprawie (wzrost o 0,82).
- 6) W roku 2007 wskaźnik $\leq$ na poziomie 1,22 ~~nie~~ ^{nie} mieści się w granicach wymagalnego poziomu (od 1,2 - do 2). W roku 2008 wskaźnik bieżącej płynności na poziomie 2,04 przewyższa nieco górną granicę wymagalnego poziomu, co może być spowodowane regularną spłatą zobowiązań bieżących bez konieczności upełnienia aktywów drogowych. W roku 2008 stopień pokrycia zobowiązań bieżących aktywami drogowymi ^{poprawę płynności finansowej} oznaczał wzrost ^{hurtowni „ELZA”}.

Strona 8 z 8

Przykład 2. Poprawnie wykonana analiza, jednak końcowe wnioski błędne.

IX ANALIZA BIEŻĄCEJ PŁYNNOSCI FINANSOWEJ W HURTOWNI „ELZA” W LATACH 2007 - 2008.

	2007	2008
Aktyna drogowe	186 200,-	235 000,-
Zobowiązania bieżące	152 800,-	115 000,-
Wskaźnik bieżącej płynności	$\frac{186\,200}{152\,800} = 1,22$	$\frac{235\,000}{115\,000} = 2,04$

* Wskaźnik bieżącej płynności w roku 2007 wynosił 1,22 a w roku 2008 2,04 co oznacza, że na każdą złotówkę zobowiązań bieżących w roku 2007 przypada 1,22 zł aktywów drogowych a w roku 2008 przypada 2,04 zł aktywów drogowych.

* Wskaźnik płynności bieżącej w 2008 roku wzrósł w porównaniu z rokiem 2007. W 2007 roku wskaźnik ten mieścił się w granicach normy (od 1,2 do 2) a w roku 2008 nieznacznie przekroczył normę. Na taki stan rzeczy miał wpływ zarówno wzrost aktywów obrotowych jak i zmniejszenie się zobowiązań bieżących.

* Z powyższego wynika że sytuacja w hurtowni „ELIZA” w zakresie płynności bieżącej płynności finansowej poprawiła się. Hurtownia powinna:

- poprawić sprawę windykacji należności
- przeznaczyć wolne środki pieniężne na rozwój firmy (zalegające na rachunku bieżącym nie są wykorzystywane)
- przeprowadzić głębszą analizę gospodarowania zapasami (rosną za szybko).

Przykład 3. Obliczenia częściowo poprawne – w roku 2008 zamiast zobowiązań bieżących zdający wykorzystał zobowiązania ogółem. Brak interpretacji i oceny.

ANALIZA BIEŻĄCEJ PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ W HURTOWNI „ELIZA” W LATACH 2007-2008.

x dobór wskaźnika bieżącej płynności

$$\frac{\text{Aktywa obrotowe}}{\text{Zobowiązania bieżące}}$$

x dliczenie wskaźników za rok:

2007

$$\frac{186200}{152800} = 1,22$$

2008

$$\frac{235000}{195000} = 1,2$$

w roku 2007 w hurtowni „ELIZA” wskaźnik bieżącej płynności finansowej wynosił 1,22, natomiast wskaźnik ten w 2008 r. wyniósł 1,2 czyli był niższy od roku poprzedniego.

Niektórzy zdający obliczali wszystkie podane w załączniku 9 wskaźniki, najczęściej nie podawali interpretacji ani oceny żadnego z nich.

Przykład 4.

1. Wskaźnik bieżącej płynności

$$\frac{176\ 200,00}{152\ 800,00} = 1,15 - \text{stan na dzień 31.12.2007}$$

$$\frac{235\ 000,00}{115\ 000,00} = 2,04 - \text{stan na dzień 31.12.2008}$$

2. Wskaźnik ogólnego zadłużenia

$$\frac{165\ 000,00}{235\ 000,00} \times 100 = 70,21 - \text{stan na 2007r.}$$

$$\frac{185\ 000,00}{270\ 000,00} \times 100 = 68,52 - \text{stan na 2008}$$

3. Wskaźnik udziału kapitałów własnych w finansowaniu majątku

$$\frac{70\ 000,00}{235\ 000,00} \times 100 = 29,79 - \text{stan na 2007}$$

$$\frac{85\ 000,00}{270\ 000,00} \times 100 = 31,48 - \text{stan na 2008}$$

4. Wskaźnik rotacji należności

$$\frac{180\ 000,00}{156\ 160,00} = 1,15$$

5. Wskaźnik rotacji zapasów

$$\frac{180\ 000,00}{23\ 840,00} = 7,55$$

6. Wskaźnik rentowności sprzedaży

$$\frac{28\ 160,00}{180\ 000,00} \times 100 = 15,64$$

4. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych:

$$\frac{28\ 160,00}{40\ 000,00} \times 100 = 40,22 \text{ - stan na 2007}$$
$$\frac{28\ 160,00}{85\ 000,00} \times 100 = 33,12 \text{ - stan na 2008}$$

Ad. VIII. Praca egzaminacyjna jako całość.

Oceniający zwracali uwagę na:

1. Przejrzystość struktury – z reguły poprawna, większość zdających rozumie istotę schematu projektu i konieczność wyodrębnienia jego elementów, ale pojedyncze prace przypominały wypracowanie a nie projekt.
2. Logiczne uporządkowanie – z tą cechą były duże problemy. Zdający często wracali do wcześniej opisanych punktów. Nielogiczność najlepiej przytoczyć w kontekście założeń – wypisano je przy obliczaniu cen sprzedaży, w wykazach działań, a nawet w końcowej części – przy wykonaniu analizy.
3. Terminologię właściwą dla zawodu – bez uwag, poprawna, zgodna z zawodem technika ekonomisty.
4. Czytelność i estetykę – niestety wielu zdających nie pisało czytelnie, co w znacznym stopniu utrudniało ocenę poszczególnych elementów pracy.

Bardzo często zdarzały się pomyłki, skreślenia, poprawki. Przy wypełnianiu dokumentów szczególnie istotna jest czytelność i estetyka, jednak i tu staranność nie była zachowana. (przykłady – przy omawianiu dokumentów).

Wystąpiły błędy w numeracji stron – zgodnie z instrukcją dla zdającego należało ponumerować strony pracy egzaminacyjnej rozpoczynając od strony, na której jest miejsce do zapisania tytułu pracy, numerację rozpoczynano od strony tytułowej karty pracy egzaminacyjnej, numerowano również strony niewypełnione, oraz strony oznaczone jako brudnopis.

Najczęściej popełniane błędy:

- brak konkretnych danych do założeń, powoływanie się na załączniki,
- brak umiejętności wyodrębnienia istotnych założeń niezbędnych do rozwiązania zadania,
- błędnie zastosowanie cen w dokumentach sprzedaży towarów, błędne ceny przyjęcia i wydania na zewnątrz towarów,
- błędna interpretacja wskaźników płynności bieżącej.